

24 May 2013 Friday 09:00-10:30

Chairmen: Yerlikaya H., Everest A.

KAYSERİ FOLKLORUNDA HAYVANLARLA İLGİLİ İNANIŞLAR ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Rahşan Özen¹, Erhan Yüksel²

¹Doçent, Fırat University Faculty of Veterinary, Dept. of Veterinary History and Deontology, rozen@firat.edu.tr

²PhD, Erciyes University Faculty of Veterinary, Dept. of Veterinary History and Deontology, erhanyukcell@hotmail.com

İnanışlar, halk kültürünün en önemli öğelerinden olup toplumların sosyal ve kültürel yapısını büyük ölçüde yansıtır. Veteriner hekimliği folklorunun ana çalışma konularını oluşturan hayvanlara ve hayvancılığa ait uygulamalar halk inanışları içerisinde önemli bir yer tuttuğundan, bu alanda yapılacak çalışmalar toplumların sosyo-kültürel yapısının tanınması ve tanımlanması açısından vazgeçilmez niteliktedir.

Çalışmada, Anadolu'nun en eski yerleşim alanlarından biri olan Kayseri'de, hayvanlarla ilgili halk inanışların derlenmesi ve bu inanışların kökenlerine ulaşılması amaçlandı. Bu amaçla Kayseri ve çevresinde yaşayan 50 kişiyle yüz yüze görüşme yapıldı. Elde edilen bulgular "içerik analizi" yöntemiyle değerlendirildi.

Verilerin analizi sonucunda, kötü ruhların, hayvan biçimine girerek, eski evlerin mahzenlerinde ev sahiplerine görüldüğü; keçi veya dana derisinden yapılan deflerin duvara asılarak o eve kötü ruhların girmesinin engellenmesine çalışıldığı; yılan öldürülüp yakıldığında mutlaka yağmur yağmaya başladığı; Akkaraman sürüsüne birkaç adet kara koyun bırakılmasının nazara karşı koruma sağladığı şeklinde bulgulara ulaşıldı.

Sonuç olarak, Kayseri folklorunda sözlü kaynaklardan derlenen hayvanlarla ilgili inanışların kökenlerinde hem Orta Asya'nın hem de Anadolu'nun inanç ve kültür yapısının izlerinin bulunduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Kayseri, Folklor, Hayvan inanışları

AN ASSESSMENT OF FOLK BELIEFS ON ANIMALS IN KAYSERİ PROVINCE

Beliefs are among the main components of folk culture, and reflect, to a great extent, the social and cultural structure of the society. Animals and practices applied in animal breeding are the core subjects of veterinary folklore and also an integral part of folk beliefs. Thus, the conduct of research in this field is essential to the understanding and description of the sociocultural structure of the society.

This study was aimed at the compilation of folk beliefs in Kayseri province, one of the oldest settlement areas of Anatolia. It was also sought to discover the origin of the beliefs maintained in this area. For this purpose, 50 persons residing in Kayseri province and its vicinity were interviewed in person. The findings obtained were assessed using the "content analysis" method.

Data analysis demonstrated that the folk believed in evil spirits assuming the form of animal body and appearing to the house owner in the cellar of old houses; the prevention of the entry of evil spirits into a house by hanging tambourines made of goat or calf skin on the walls of the house; the occurrence of rainfall when a snake is killed and burnt; and the inclusion of a few black sheep into a flock of Akkaraman sheep ensuring protection against the evil eye.

In conclusion, a folk belief on animals in Kayseri province, which was compiled from oral sources, was ascertained to have its roots in the beliefs and culture of both Central Asia and Anatolia.

Keywords: Kayseri, Folklore, Beliefs on animals